לב א מיי׳ פי״ו מהל׳ חישות הל׳ יב סמג עשין מח

טוש"ע אה"ע סיי ק סעיף ד: לג ב מייי פי"ט מהלי מלוה

טוש"ע ח"מ סי קיח סעיף

:3

לד ג ד מיי׳ פי״ו מהלי אישות הלי יא ופ״ל

מהל' מכירה הל' ג סמג עשין

מח טוש"ע אה"ע סי' ל סעיף

יז וסי' ק סעיף ג: לה ה מיי' פי"ח מהל' מלוה

סמג עשין לד טוש"ע ח"מ

סי׳ קיא סעיף ח: לו רז מיי׳ פי״ט שם הל׳ ח

קיח סעיף א וסי׳ קיא סעיף

סמג שם טוש"ע ח"מ סי

ולוה הל' א ופי"ט הל' ב

ולוה הלי ח סמג עשין נד

 לעיל פג. [וש"כ] גיטין עז.,
גיטין נה: ב"ב מט.,
ב"ק נט:, ד) גיטין מח: וב"ק ח:ן, **ה**) ול"ל לכתובתהן, ו) [לקמן ע"ב], ו) [לעיל פג.], ה) ודף נה:ן, ט) ול"ל כתבן, י) רש"ל מ"ז,

מוסף רש"י

האומר לחבירו דין ודברים אין לי על שדה זו כו'. כגון שדה שומפין וממר הממד למצרו מחד מן הוליל הדבר בפירוש בפו הוליל הדבר בפירוש בפו (ושבים ב"ב מג). לא אמר כלום. דלון כלן לשון מתנה (לעיל פג) ולל לבד זכותו (כריתות כד) דמלמל שהיל שלו לריך לכתוב לשון מתנה שמי תין ככתה כפון ותוכט (גיטין עד.) דאין זה לשון מתנה כשאמר לא יהא לי חלק בשלי, דעל כרחו הרי הוא שלו עד שיאמר לחבירו שדי נתונה לך שדי מכורה לך שדי מופקרת לכל מי שירצה שדי מופקרת לכל מי שירצה לו מופקלם לפל לו ביים מג. (רשב"ם ב"ב מט. ועי"ש מג. בארוכה, הובא לעיל פג.). לקח מן האיש. קרקע המיוחדת לכתובת אשתו. שכתוב בכתובתה או הכניסה לו שום בכתובתה וכל שכן שאר נכסים, דאי לא עבדה ליה אמר לה עיניך נתת בגרושין ובמיתה (גיטין נה:). וחזר. זה הלוקת, ולקח מן האשה. נתן לה דבר מועט והקנתו לו כדי שלה תטרוף ממנו חוב כתובתה (רשב"ם ב"ב מט:). מקחו בטל. לא נטל נטל ממש, שכל זמן שיחיה הבעל יאכל שכני זמן שינוים הפער ימכנ זה הלוקח את הפירות, שהרי המוכר מכר לו כל זמן שלא מתגרש האשה ולא יבא סכנו מענג ש המשה זכו יכח זמן גיבוי כתובתה, שהרי משנה זו בכל נכסים וקרקעות משט לו לבעל מיירי, אלא דלהכי אהני שעבוד שתוכל לטרוף מהן כשיגיע זמנה לגבות כתובתה, הלכך האי מקחו בטל אחזר ולקח מן האשה קאי דהוי בטל לגמרי ההוא מקח וכשתבא לגבות כתובתה תטרוף ממנו, דמלי אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי למכור לך קרקע המשועבד לי ולא גמרתי בלבי להקנות לך (שם). כתב לראשון. שדה המיוחדת לכתונה (ב"ק נט:). לשני וחתמה לו איבדה כתובתה. ולה מלים לומר נחת רוח עשיתי לבעלי. דח"כ הוה לה למעבד לראשון, אלא ודאי גמרה ומקניא (שם).

תוספות רי"ד

מאייר ואילך פי׳ לטרוף הלקוחות שלקחו ממנו מאייר ואילך שבאחריות מכרה לו א"ל יכלי לקוחות שראחריום למימר לך את בר חד בניסן את ושטרך קודם ושלא כדין נטלה ממך מאי תקנתייהו יכתבו הרשאה זה לזה יבקש מאת חבירו בר ה' בניסן וימסר לו שטרו ויכתוב לו הרשאה עליו וילך זה לטרוף . לקוחות ואם יאמרו לו בר לקוחות ואם יאמוז לו בו חד בניסן את יאמר להם אני בא לטרוף עבור חבירי של ה' בניסן שהרי לשנינו מכרה באחריות ואני בא עליכם בהרשאה מכחו ואם יאמרו לך הוא קודם ואת בר כ"ט

י זיי א קורם ואית בו כבם. בניסן היית אומר להם או בא מחמת עצמי: **מתני'** מי שהיה נשוי ב' נשים מכר את שדהו וכתבה הא' ללוקח דו"ד אין לי עמך הב' מוציאה מיד הלוקח והא' מיד הב' והלוקח מיד הא' וחוורות חלילה עד שיעשו פשרה וכן ב"ח וכן אשה ב"ח. פי' מכר שדהו המשועבד להן לכתובתן ללוקח ומת והראשונה מסתלקת מעל הלוקח אבל הב' לא נסתלקה מעל הלוקח והא' ג''כ לא נסתלקה מעל הב' אלא בכל שעה היא קודמת לטרוף הלכך חוזרים חלילה עד שיעשו פשרה ביניהם: וכי כתבה לי' מאי הוי והתניא האומר לחבירו דו״ד אין לי על שדה זו ואין לי עסק בה וידי מסולקת הימנה לא״כ הב״ע בשקנו מידה וכי קנו מידה מאי הוי יכולה היא שתאמר נ"ר עשיתי לבעלי מי לא תנן לקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה מקחו בטל אלמא יכולה היא שתאמר נ"ר ע"ל ה"נ יכולה היא שתאמר נ"ר ע"ל פי' ואע"ג דאוקימניה בחזקת הבתים באותן ג' שדות א' שכ' לה בכתובתה שהכניסה

טירפא. לטרוף לקוחות מר"ח אייר שהרי מכרה לו באחריות: יכלי למימר. לקוחות: אם בר חד בניסן את. ושטרך קודם ושלא כדין נטלה ממך: מאי מקנפיה. דהאי: נכסבו הרשאה להדדי. יבקש מאת חברו בר חמשה בניסן וימסור לו שטרו ויכתוב לו הרשחה עליו

לטרוף לקוחות ואם יאמרו לו בר חד בניסן את אומר להם אני בא לטרוף מירפא מאייר ואילך א"ל יכלי למימר לך את בשביל מעות של חמשה בניסן שהרי בר חד בניםן את מאי תקנתיה נכתבו הרשאה לשנינו מכרה באחריות ואני בא להרדי: מתני מי שהיה נשוי ב' נשים בהרשאה עליכם מכחו ואם יאמרו לו ומכר את שדהו וכתבה ראשונה ללוקח הוא קדם ואת בר כ"ט בניסן היית דין ודברים אין לי עמך השניה מוציאה להם אני בא מחמת עלמי: . אומר מהלוקח וראשונה מן השניה והלוקח מן מתבר' ומכר את שדהו. המשועבד הראשונה וחוזרות חלילה עד שיעשו פשרה ס לכתובות: הראשונה. שנשה תחלה: ביניהם בוכן בעל חוב וכן אשה בעלת חוב: השניה מוליחה. כשימות בעלה: וכן בעל חוב וכן חשה בעלת חוב. מפרש וכי כתבה ליה מאי הוי יוהתניא האומר בגמים: גבל בשקנו מידה. ואמריי לחבירו דין ודברים אין לי על שדה זו ואין לי בהכותב לאשתו" דהיכא דקנו מידו עסק בה וידי מסולקת הימנה לא אמר כלום מגופה של קרקע קנו מידו: מקחו הכא במאי עסקינן בשקנו מידה וכי קנו מידה בטל. משמע לגמרי ואפי׳ בחיי הבעל. מאי הוי תימא נחת רוח עשיתי לבעלי מי לא ובבבא בתרא [מט:] מוקמינן לה באחת תנן יילקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה מאותן שלש שדות או ייחדה לה מקחו בטל אלמא יכולה היא שתאמר נחת לכתובתה או כתב לה בתוך הכתובה או שהכניסה לו שום משלה: כתב רוח עשיתי לבעלי א"ר זירא אמר רב חסדא לרחשון. שטר מכר על שדה אחת: לא קשיא הא ר"מ הא ר' יהודה דתניא ייכתב ולא חתמה לו. לא הודית באותו מכר לראשוז ולא חתמה לו לשני וחתמה לו איבדה וכתב שטר אחר ללוקח שני על שדה כתובתה דברי ר"מ ר' יהודה אומר יכולה היא אחרת וחתמה לו: אבדה כסובסה. שָתאמר נחת רוח עשיתי לבעלי אתם מה אם אין שם בני חורין שהרי הראשון לכם עלי ורבי סתם לה הכא כר"מ וסתם לה אומר הנחתי ליך מקום לגבות הימנו: התם כר' יהודה אמר רב פפא בגרושה ודברי יכולה היא שתאמר כו'. מן השני תגבה: ורבי. דסתמינהו למשניות הכל רב אשי אמר כולה ר"מ היא יועד כאן הכא בכתובות סתם לן כר"מ ובמס׳ לא קאמר ר"מ התם אלא בשני לקוחות גיטיוף סתם לן מקחו בטל כר׳ יהודה: דאמרי לה אי איתא דנחת רוח עבדת לקמא אמר רב פפא. מתני׳ כשהיתה גרושה איבעי לך למיעבד אבל בלוקח אחד אפילו ואחר כך כתבה לו ללוקח כן: רב אשי רבי מאיר מודה ומתני׳ דכתב ליה לאחר ייתנן אמר. אפי׳ ביושבת תחתיו ותרווייהו התם האין נפרעין מנכסים משועבדים במקום סתמי כר"מ ומתני' דגיטין דלקח מן שיש נכסים בני חורין ואפי׳ הן זיבורית איבעיא האיש וחזר ולקח מן האשה להכי מקחו להו אישתדוף בני חרי מהו דלימרוף בטל דעד כאן לא קאמר ר"מ בבריית׳ איבדה כתובתה אלא בשני לקוחות ממשעבדי ת"ש כתב לראשון ולא חתמה לו והא חזינן דבראשון לא עשתה נחת לשני וחתמה לו איבדה כתובתה דברי ר"מ רוח לבעלה הלכך לא מצית למימר כי ואי סלקא דעתך אישתדוף בני חרי מריף חתמה לשני נחת רוח עשיתי לבעלי: ממשעבדי נהי דאיבדה כתובתה משני ומתניתין. דהכא דאשמעינן מינה מראשון מיהא תיגבי אמר רב נחמן בר יצחק הבעל חתימתה קיימת: בדכתב. מאי איבדה איבדה משני אמר רבא שתי לאחר קודם לזה ולא חתמה לו ולזה תשובות בדבר חדא דאיבדה לגמרי חתמה: חישתדוף בני חרי. לחחר שלקחו הלקוחות: חישתדוף. נתקלקלו: משמע ועוד תניא ילוה מן האחד ומכר נכסיו לשנים וכתב בעל חוב ללוקח שני דין ודברים אין לי עמך אין לו על לוקח ראשון כלום מפני שיכול לומר הנחתי מרחשון מיהח מגבי. שהרי נתקלקל זכותה במקום שהניח לה לגבות והוה ליה כאישתדוף: ועוד מניא. דמראשון לא תגבה: הכי גרסינן החם איהו לך מקום לגבות הימנו יהתם איהו דאפסיד דחפסיד חנפשיה. וכולה רבח קחמר לה. נפשיה בידים א"ל רב יימר לרב אשי לא תימא מאי איבדה כתובתה משני

כתובתה והא דקתני אין לו על לוקח ראשון כלום חד טעמא הוא האי דלא הדר גבי מהראשון משום דאפסיד נפשיה בידים שכתב לשני דין ודברים אין לי עמך ולא דמי לאישחדוף: וכל

מינה אישתדוף בני חרי לא טריף ממשעבדי דהתם היא דאבדה

דאף מראשון איבדה אפ״ה לא נפשוט

עלמו של בעל איירי אלא שכתבה והא שהיא עלמה מכרה ללקוחות אבל חתמה לו דשמעתין היינו שמוחלת שיעבוד שיש לה על הקרקע וכן משמע לשון התמה כלומר שנתרלית במקח ולא מחתה בו עוד תירץ רבי דהתם ה"ק לא שנו אלא דא"ל לך חזק וקני אבל בשטר קנה בהדי לך חזק וקני ולא נתיישב לי תירוד זה דפריך התם לרב מהא דתניא לקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה מקחו

בטל עד שתכתוב לו אחריות נכסים דקאמר נימא תהוי תיובתא דרב ומאי תיובתא נמי האי דקתני דשטר אינו מועיל עד שתכתוב אחריות נכסים בדלא אמר לך חזק וקני וכי קאמר רב בדאמר לך חזק וקני בהדי שטר ולחירוץ ראשון לא קשה כולי האי. (וע"ע חום׳ ב"ב מו: ד"ה אבל בשטר): הבר איתא גירסא ישנה מתניי דכתבה לאחר אה לאחר שני הוא מכלל דמכר הבעל לראשון י (שדה אחרת) ולא חתמה לו ולישנא דהך משנה דקמשני נקט דאי האי אחר ראשון הוא וגרסיטן וכתב דובין ליה לאחר הו"ל למימר:

התם איהו ראפסיד 'נפשיה. מה שפירש בקו' וכולה רבה קאמר לה לא נהירא לר"ת דא"ר הל"ל אלא המס הוא דאפסיד אנפשיה אלא הש"ס הוא דמתרץ התם הוא בבעל חוב דאפסיד נפשיה בידים דידע דדיניה עלויה לפרוע אבל אשה ליכא למימר כל כך איהי היא דאפסידה נפשה דהא בעת שכתבה לו לא היתה ראויה עדיין לגבות בברור שהרי לא נתנה כתובה לגבות מחיים וכן פי' רבינו חננאל ובכמה מקומות בש"ס דלא חייש °לשנויי אלא קושיא אחרונה ועוד דאינה פירכא כל כך מקמייתא דלר"נ בר יצחק לא משמע ליה לגמרי אלא משני: ומוקמינן

וכי בתבה ליה מאי הוי. מימה מאי קא פריך והלא לא בא עדיין לידה והוי כמו כותב לה ועודה ארוסה ואומר אני דשפיר פריך דהכא הוי כמו כותב לה והיא נשואה ולא דמי לארוסה כלל דארוסה אם מכרה ונתנה קיים אבל הכא אינו יכול למכור שלא תטרוף

כל שעה: הכא במאי עםקינן בשקנו מידה. אע"ג דגני נשואה אמר רב יוסף בריש הכותב (לעיל פג.) מדין ודברים קנו מידו נשוחה הוי טפי ידו כידה מהכא גבי לוקח ידה כידו: תימא נחת רוח עשיתי לבעלי מי לא תנו בו'. ליכא לשנויי כשלקח מהאשה תחלה דאו הוי קיים כדקתני בסיפא לקח מן האשה וחזר ולקח מן האיש מקחו קיים דבמתני׳ משמע דאחר מכירת השדה כתבה ללוקח דהכי קתני ומכר שדהו וכתבה כו׳: הא ר"מ הא רבי יהודה דתניא בו'. והא דקתני דלא אמרינן נחת רוח עשיתי לבעלי ר"מ היא ופי" לנו רבי דלריכינן למימר דהשתא הא דנחט בברייתה כתבה לראשון ולה

חתמה לו רבותה נקט דאע"ג דהיכה

למימר הך אתתא כי חתמה נמי לשני

לאו שהודית באותו מכר אלא לנחת

רוח מכוונת דהא כבר ראינוה שלא

חתמה לראשון אפ״ה אמרי׳ איבדה

כתובתה וכ"ש סתמא וקשיא לי א"כ

לבסוף דמסיק רב אשי כולה ר"מ היא

ועד כאן לא קאמר ר"מ אלא בשני

לקוחות כו' אמאי הדר ביה מאותה

סברא ראשונה דס"ד דיותר יש לנו

לומר אבדה כתובתה בחד לוקח

מבשני לקוחות הל"ל כולה ר' יהודה

היא ובשני לקוחות דוקא א"ר יהודה

יכולה שתאמר נחת רוח עשיתי לבעלי

אבל בחד לוקח לא על כן נ"ל לס"ד

השתא נמי שייך יותר נחת רוח

בלוקח אחד מבשני לקוחות אבל לא

משמע ליה שיחלוק ר"מ ונקט שני

לקוחות משום רבותא דר׳ יהודה:

שבתבה לראשון ולא חתמה לו

בהנוקין (גיטין נח. ושם) אמתני' דלקח

מן האיש וחזר ולקח מן האשה מקחו

בטל אמר רב לא שנו אלא דא"ל לך

חזה והני אבל בשטר הנה ותירן רבי

דהתם כשכתבה לו שטר בפני עלמה

דהואיל ויכול להוליא שטר שלה בלא

שטר של בעל לא אמרי׳ נחת רוח אבל

הכא מיירי שחתמה לו בשטר של בעל

דהואיל ואינו יכול להוליא שטר שלה

שלא יראו שטר של בעל עמו יכולה

היא ודאי שתאמר נחת רוח עשיתי

לבעלי ועוד אמר לן רבי דאפי׳ בשטר

בו'. יש מקשין והא

גליון הש"ם תום' ד"ה התם וכו' לשנויי ב"ה נוריחות וש"נ:

אלא קושיא אחרונה. כעין זה כתבו תוס' שבת י ע"ח

תוספות רי"ד (המשך) לו מבית אביה וא' שייחד לה בכתובתה וא' שכתב שום בכתובה שהכניסתו מבית אבי׳ הא אמרי׳ התם אי שאר נכסים דהויא לה איבה אלמא בכל נכסי הבעל יכולה היא לומר נ״ר ע״ל ולא אוקימנא בג׳ שדות אלא משום דתני מקחו בטל דמשמע לגמרי שגם בשאר נכסי הבעל דאילו בכל נכסיו מקח האיש קיים ומקח האשה בטל שכ"ז שהוא קיים ולא גירש אשתו מקחו היים אכל אם וחאלמוה או קרים אבל אם מואלמנון או נתגרשה היא יכולה לטרוף משם אם לא תמצא בני משום דאמרה נ״ר ע״ל. משום דאמרה נ״ר ע״ל. וה"ה נמי גבי ב"ח אם לוה מאחרים ומכר מנכסיו מקחו קיים אלא שב״ח גובה מהן אם לא ימצא ב״ח. ואם עשאן אפותיקי לחובו א״י למכרן כלל דומיא דייחד לה שדה לכתובה ואע"ג דאמרי לקוחות לכשתבא לגבות אם כלום מפני שהוא אומר להם א"א לטרוח בב"ד ולהוציא מידכם אלא עד שלא יפרע אותו אי אפשר שימכור מה ששיעבד לו (וכזה חולק . אפותיקי לאשתו מכרו בטל אבל לב״ח מכרו קיים): אר״ז אר״ח ל״ק הא ר״מ והא ר״י דתניא כ׳ לראשון ולא חחמה לו לר׳ וחחמה לו ר״י אומר יכולה היא שתאמר נ"ר ע"ל אתם מה לכם עלי. פי' מכר הבעל שדה א' ללוקח א' ולא הסכימה לו אשחו ואח"ר מכר שדה אבדה כתובתה אם אין שם יותר ב״ח שהראשון שלא הסכימה לו אומר לה הנחתי לך מקום לגבות הימנו וכגון . . שהשדה הב׳ היא כשיעוו כתובה ועל הב׳ אינה יכולה לילך שהרי הסכימה לו ור״י . סבר הולכת לב׳ שהסכמתה ע"ל: ומקשה ור' הכא סתם לן כר״מ והתם במס׳ גיטין סתם לן כר״י. אמר ר״פ בגרושה וד״ה פי׳ מתני׳ מיירי

שאין לה לומר עכשיו נרע״ל: ר״א אמר כולה ר״מ היא וע״כ ל״ק ר״מ אלא בב׳ לקוחות דא״ל א״א זינ״ר עבדת מקמא איבע״ לך למיעבד אבל בחד לוקח אפילו ר״מ מודה ומתני׳ דהכא בדכתב לאחר שכ׳ הבעל ללוקח אחר ולא חתמה לו ולוה חתמה לו . התם בלוקח א' ולעולם מתני' ביושבת תחת בעלה מיירי שלא בגרושה. ואע"ג דפליגי ר"מ ור"י הל' (כר"י) וכר"מן כיוז דר"א הוא בתרא אוקי סתם מתני׳ בב׳ לקוחות וכר״מ ^{ל)} קי״ל מחלוקת דברייתא וסתם דמתני׳ הל׳ כסתם מתני׳: תנן התם אין נפרעין מנכסים משועבדים במקום שיש ב״ח אפי׳ הן זיבורית איבעי׳ להו אישתדוף בני חרי לאחר שלקחו הלקוחות מהו לטרוף ממשעבדי ומסיק תלמודא והל' אישתדוף בני חרי טריף ממשעבדי תניא בתוספתא בפרק מי שהיה נשוי המלוה את חבירו על החבילה גובה משאר נכסיו עשה שדהו אפותיקו לכתובת אשתו ושטפה נהר גובה משאר נכסים ואם א"ל לא יהא לך פרעון

בגרושה ואח״כ כתבה ללוקח